

**Is-Saħħa Sesswali u Riproduttiva f'Malta
Parlament Nazzjonali Taz- Zghazagh 2017**

Is-Saħħa sesswali u Riproduttiva f'Malta

Din ir-rezoluzzjoni tal-Partit Is-Saħħa sesswali u Riproduttiva f'Malta ġiet imfassla bl-intenzjoni li tkun ta għajnuna lil pajjiż u s-soċjeta' Maltija. Il- proposti tagħna huma miftuħin għad-diskussjoni u għal kritika kostruttiv, bl-għan li jigu studjati iktar fil-fond u finalment jigu mplimentata. Permezz ta' din ir-rezoluzzjoni, qegħdin nesprimu x-xewqa li nqajmu diskussjoni fuq dan is-sugġett għaliex nemmnu li tassew jaffetwa lil ħafna persuni fuq livelli varji.

"To be clear, reproductive justice is not a label — it's a mission. It describes our collective vision: a world where all people have the social, political, and economic power and resources to make healthy decisions about gender, bodies, sexuality, reproduction, and families for themselves and their communities."

— Jessica Gonzalez-Rojas and Kierra Johnson

Indici

Kelmtejn mill-koordinatur

Rapport fuq is-survey li sar dwar is-Saħħa Sesswali u Riproduttiva f'Malta.

Edukazzjoni

Saħħa Sesswali

Riproduttivita

Partecipanti

Kelmtejn mill-koordinatur

Bħala grupp ta' żgħażaġh li għazel li jaħdem fuq is-suġġett tas-Saħħa Sesswali u Riproduttiva f'Malta, meta bdejna noħorgu bil-proposti ħarisna lejn l-esperjenzi personali tagħna. Dan sar bi proċess naturali hekk kif is-sistema ta' kif is-saħħa sesswali tiġi mgħallma Malta għandha ħafna nuqqasijiet.

Nixtieq nghid li ma kienx faċli, kemm għalija u anke għal kollegi tiegħi sabiex sibna l-ħin u għamilna r-riċerka tagħna fuq dan is- suġġett hekk kif ħafna minna jaħdmu u huma diġa attivi f'organizzazzjonijiet oħra. Madankollu għarafna l-bzonn li s-Saħħa Sesswali u Riproduttiva f'Malta tiġi mgħotija iktar importanza, u għalhekk għamilna minn kollox biex noħorgu din ir-reżoluzzjoni mimlija b'diversi proposti.

Minkejja bosta impenji li kellna, xorta staqsejna u tkellimna ma' żgħażaġh oħra li kellmuna fuq ideat oħra u anke esprimew x'inhuma l-affarijiet li huma ta żvantaġġ għalihom. Ta' dan niringrazzjom talli żewqu r-riċerka tagħna. Fittixna l-oppinjoni taż-żgħażaġh anke permezz ta' survey żgħir li għamilna u xerridna fun il-midja soċjali. Ir-rapport li hemm iktar 'il quddiem fir-reżoluzzjoni jispjega l-informazzjoni li għarna dwar dan is-suġġett, li kien ta' għajnuna għalina sabiex inkunu nistgħu nifmu iktar aħjar x'jaħsbu żgħażaġh oħra.

Iffukajna fuq l-edukazzjoni sesswali mgħallma fl-iskejjel għax bħala partit nemmnu li hi l-pedament tas-Saħħa Sesswali u Riproduttiva. Nemmnu li hemm iktar xogħol xi jsir speċjalment fejn tidhol edukazzjoni għal persuni li għandhom orjentazzjoni differenti. Dan il-partit jemmen li hemm bzonn kbir ta' 'tailored education' speċjalment fl-iskejjel sekondarji.

Ftit tal-jiem ilu l-onorevoli Everest Bartoli stqarr fuq il-paġna tal- facebook tiegħu li hemm iżjed xogħol xi jsir fil-qasam edukattiv dwar sesswalita` u relazzjonijiet personali. Aħna nissekondaw din l-istqarrija hekk kif skond taħriġ li sar, Malta tinsab fid-disa' post fejn jidhlu 'teenage pregnancies'. Għalkemm Malta tinsab fid-disa' post, l-eta' tal-kunsens ġewwa Malta hija dik ta' tmintax-il sena, l-għola waħda fl-Ewropa. Bħala partit nemmnu li l-eta' tal-kunsens għandha tinzel għal sittax-il sena. Ħafna huma dawk iż-żgħażaġh li minn ta' eta' żgħira huma sesswalment attivi.

Smajna ħafna fuq il-prostituzzjoni dawn l-aħħar xhur u għalhekk esprimejna ukoll l-ideat tagħna għas saħħa ta' dawn il-ħaddiema ukoll.

Nikkonkludi billi nerġa nikteb li dan ix-xogħol kollu sar għax nemmnu li hemm bżonn bidla fl-edukazzjoni sesswali kif inhi magħllma u iktar awareness fejn tidhol is-saħħa sesswali. Dawn il-proposti li qed nippreżentaw, inkitbu minn grupp ta' żgħażaġh li jixtieq jara iktar taġlim inklussiv disponnibli għal ġenerazzjoni li ġejja u għalhekk il-proposti taġħna huma miftuħin għad-diskussjoni.

Rapport fuq is-survey li sar dwar is-Saħħa sesswali u Riproduttiva f'Malta.

Ahna bħala partit tas-Saħħa Sesswali u Drittijiet ta' Riproduttivita' għal Parlament taż-Żgħażaġħ 2017 għamilna survey lil żgħażaġħ bejn erbatax-il sena u ħamsa u tletin sena li minnu ppartecipaw mija tnejn u tmenin persuna.

Minn dan is-survey ħareġ li 95.6% jafu x'inhom saħħa sesswali filwaqt li 4.4% biss ma jafux xi tkopri.

Magġoranza kbira ta' 73.5% jaqblu li hawn edukazzjoni biżżejjed fuq saħħa sesswali u ħafna minnhom jaqblu ukoll li l-edukazzjoni fuq saħħa sesswali għandha tibda mil-Primarja.

Meta staqsejna x' tip ta' mezz ta' edukazzjoni jaħsbu li l-aktar li jfittxu ż-żgħażaġħ fuq saħħa sesswali, 45.1% jaħsbu li l-midja, 43.4% jaħsbu li permezz ta' social networks u 11.5% jaħsbu li mezz oħrajn.

Minn dan is-survey hareġ ukoll li l-maġġornanza ta' 72% ma jaħsbux li hawn biżżejjed edukazzjoni fuq kontraċettivi filwaqt li 28% jaħsbu li hawn.

96.7% semghu fuq IVF filwaqt li minoranza zghira ta' 3.3% ma semghux. Minn dawn li semghu fuq IVF, 72% minn 182 li jaqblu li l-gvern għandu joffri trattament tal-IVF bla hlas filwaqt li 28% biss ma qablux.

Magġoranza kbira ta' 91.8% semghu fuq STDs filwaqt li 8.2% biss ma semghux. Meta staqsejna x'nistaw nagħmlu biex nevitaw mard sesswali, daħlu bosta ideat fosthom li jintużaw il-kontraċettivi, isiru visti regolari għandi it-tabib u jkun hawn aktar awareness u edukazzjoni tajba sabiex niprevjenu milli jittieħed ċertu mard fost oħrajn.

Meta staqsejna jekk jaqblux li l-eta sesswali għandha tinzel minn 18-il sena għal 16-il sena, magġoranza ta' 50.8% ma qablux filwaqt li 49.2% qablu. Ir-raġuni li ħafna taw kienet illi ta' 16-il sena ikunu aktar immaturi iżda ħafna nies stqarru ukoll li xorta li hawn ħafna żgħażaġħ taħt it-tmintax il-sena li huma sesswalment attivi. Dan narawh anke meta mill-ewwel 10 postijiet bl-akbar rata ta' adoloxxenti li johorgu tqal, Malta tinsab fid-disa' post.

Meta staqsejna jekk għandux ikun hawn 'Condom Machines' fl-Universita' ta' Malta, MCAST, ITS u fiċ-ċentri tas-saħħa, magġoranza ta' 71.3% qablu filwaqt li 28.7% ma qablux. Dawk li qablu stqarru li b' hekk ikun hawn iktar aċċess għal kontraċettivi u jonqos il-mard sesswali. Kien hemm min issugerixxa li jkun hawn iktar condom machines f'postijiet tad-divertiment ukoll. Filwaqt dawk li ma qablux qalu li f'dawn postijiet mhux permess sess u li ma jaġħtux dehra professjonali lil l-iskejjel fost oħrajn.

Maġġoranza kbira ta' 66.5% ma jaqblux mal-abortion filwaqt li 33.5% biss jaqblu. Il-maġġoranza esprimew li għax magħndekx dritt li toqtol tarbija qabel ma titwieled, kulhadd għandu dritt għal ħajja, il-ħajja tibda mil-konċepiment. Ħafna stqarru li l-unika eċċezzjoni fejn qablu li jsir abort hi meta tidhol is-saħħa u l-ħajja tal-omm, fejn tagħzel flimkien mal-partner tagħha (jekk hu possibli) biex jagħzlu prijorita min għandu jsalva bejn l-omm u t-tarbija. Madankollu aħna bħala partit nemmnu li f' każ ta' għażla għandha tkun tal- mara biss hekk kif il-ħajja tagħha qegħda mgħedda u mhux tar-raġel. Filwaqt li dawk favour l-abortion jaqblu li f'każijiet ta' meta jsir qabel 21 gimgħa ta' tqala, f' każ ta' stupru jew jekk jaffetwa l-ħajja tal-omm fost oħrajn għandu jsir l-abortion.

Meta staqsejnihom jekk għandhom jinfethu xi sperm banks, maġġoranza kbira ta' 70.4% qablu filwaqt li 29.6% ma qablux.

Staqsejna ukoll l-oppinjoni ta' min melgħa s-survey li aħna ħadna biex ninkludu fir-reżoluzzjoni tagħna. Fost dawn l-ideat insibu:

- Tinbidel l-attitudni dwar is-sess.
- Tinbidel l-idea li dan is-sugġett hu taboo u nitkellmu iktar b'mod miftuħ dwar dan is-sugġett. Informazzjoni u taġħlim tibda minn ta' eta' zgħira, u jibqa jingħata sakemm iż-zgħażaġħ jibqaw fl-iskejjel. Taġħlim għandhu jingħata mhux biss lit-tfal jew zgħażaġħ iżda ukoll lil ġenituri.
- Għandha tissaħħah b'iktar taġħrif ġewwa l-iskejjel permezz tal-għalliema u anke mic-centri tas-saħħa jew mill-isptar b'xi kampanja dwar dan is-sugġett, ħalli nsiru nafu iktar fuq dawn l-affarijiet.
- Iktar promozzjoni tal-importanza tas-saħħa sesswali fuq social media hekk kif sar platform ewlieni fost iż-zgħażaġħ. Kif ukoll, għandu jkun hemm xi paġna fuq Facebook li toħroġ informazzjoni fuq dan is-sugġett.
- Ħafna pajjizi Skandinavi, jibdeu l-edukazzjoni fuq is-saħħa sesswali mil-eta' ta' 4 snin, mentri aħna nibdeu nitgħallmu fuq dan is-sugġett fl-aħħar sentejn jew sena tal-primarja. L-edukazzjoni sesswali għanda tkopri mhux biss is-sess, iżda ukoll l-imħabba, relazzjonijiet, dating, orientazzjoni sesswali, STIs /STDs, diversita' sesswali, gender stereotypes, self-image, self-esteem, taġħlim ta' kif għandhom ikunu assertivi speċjalment fejn jidhru abbuż u intimidazzjoni, tqala, abort, IVF, birth control u kontraċettivi fost oħrajn.

Proposti

Edukazzjoni

L-edukazzjoni dwar is-Saħħa Sesswali u Drittijiet ta' Riproduttivita' għandha tkun kemm fil-klassi kif ukoll fit-triq. Ricerka bażika li saret sena ilu l-Universita' ta' Malta bejn numru ta' għaqdiet studenteski żvelat li bosta studenti m'għandhomx biżżejjed għarfien rigward is-saħħa sesswali u drittijiet ta' riproduttivita'. Is-sistema edukattiva kurrenti ma titrattax din l-isfera b'mod ħolistiku u minn perspettiva li wieħed jista' jirrelata magħha b'mod prattiku. Dawn huma xi fait proposti li capaci jbiddu għat-tajeb il-mod kif minn ta' eta' żgħira nitghallmu fuq is-saħħa sesswali.

1. L-istituzzjoni edukattiva għandha rwol importanti f'dan il-qasam minħabba l-fatt li kemm tfal kif ukoll żgħażaġh iqattgħu ammont sostanzjali ta' ħin hemmhekk. B'hekk, irid ikun programm li jitratta l-aspett bioloġiku, soċjali, ekonomiku, personali, fost oħrajn minn lenti oġġettiv, fejn l-istudenti jiġu esposti għar-realta' tas-saħħa sesswali. Fuq kollox, dan il-programm irid ikun addatat għall-etajiet differenti tal-udjenza. Din tgħin fl-introduzzjoni ta' programm edukattiv minn eta' żgħira, per eżempju mill-primarja.
2. L-edukaturi għandhom bżonn training kontinwu fuq dan is-sugġett, biex jsarrfu bħala kuntatt kruċjali għall-istudenti li jinstabu dubjużi fuq ċertu affarijiet jew li jkollhom bżonn parir.
3. Hemm bżonn ta' aktar kampanji effettivi biex jizdied l-għarfien fuq l-importanza tas-saħħa sesswali u l-impatt li għandha fuq il-ħajja tal-bniedem. Dawn il-kampanji m'għandhomx ikunu ristretti biss għal posters f'latrini publiċi għaliex dawn jinfurzaw it-taboo fuq is-sesswalita' tal-bniedem. Nirrekommaw li jintużaw ukoll medja tal-massa u soċjali.
4. Aktar promozzjoni ta' servizzi tas-saħħa sesswali eżistenti biex tizdied l-aċċessibilita'.
5. Iktar awareness fuq id-drittijiet ta' riproduttivita' billi ikun hemm iktar għarfien dwar diversi metodi ta' kontraċezzjoni, bħall-MAP u is-servizzi offruti bħall-GU clinic, jew f'kazijiet estremi bħall-abuz f'relazzjoni jew strupi, kemm fl-istruttura tal-iskola kif ukoll b'mod pubbliku min-naħa tal-gvern sabiex l-istudenti jistgħu jagħmlu għażla iktar infurmata. Dan jista' jsir permezz ta' kampanja onlajn li tista' tiġi mħaddna mill-iskejjel u l-istituzzjonijiet edukattivi.

6. Għandu jkun hemm clinics tas-saħħa sesswali u condom machines fl-iskejjel post-sekondarji u f'Għawdex.
7. Għandhom jiġu mogħtija condoms b'xejn f'postijiet publiċi frekwentati miż-żgħażaġħ, speċjalment f'postijiet li jservu l-alkohol u hemm riskju ta' abbuz tad-drogi. Nifhmu li hemm din l-inizzjattiva tkun ta' piz finanzjarju, b'hekk naħsbu li għandu jsir proġett pilota li jinkuraġġixxi safe sex.
8. Hemm bżonn li s-sexual health policy tkun revedduta biex tirrifletti r-realtajiet tal-lum u tippromovi s-saħħa sesswali bħala aspett positiv fis-soċjeta.
9. Għandhom jiġu provduti korsijiet għal ġenituri tat-tfal li jattendu skola primarja biex ikunu jistgħu jibdeu jtkellmu mat-tfal tagħhom fuq is-saħħa sesswali u jkunu preparati għal xi mistoqsijiet li jsaqsu uliedhom.
10. Aktar riċerka fuq l-attività sesswali taż-żgħażaġħ, l-influenza tal-pornografija fuq is-soċjeta u metodi li jistgħu jgħinnu biex jonqos sexual risk behaviour.
11. L-età tal-kunsens m' għandiex tinżel għal dik ta' sittax -il sena, iżda għandu jinħatar bord, min-nies professjonali, biex wieħed jgħaraf liema 'age gap' għandu jkun aċċettabli biex ikun hemm att intimu, meta xi ħadd minnhom ikun taħt it-tmintax -il sena.
12. Inħossu li l-Morning After Pill daħlet fis-suq Malti mingħajr ma kien hawn tagħlim xieraq fuqha. Ħafna tfajliet ma jafux informazzjoni biżżejjed fuq din il-pillola. Nemmu li fl-iskejjel iris ikun hemm taħriġ fuqha kif ukoll l-ispizeriji jkollhom l-obbligu li jfehmu sewwa ta' meta u kif teħodha.
13. Ċensura fuq the 'Silent Scream' habba il content grafiku li fih. Dan il-video qiegħed jiġi muri lil tfal ta' erbatax il-sena li qegħdin jiġu nfluwenzati mill-kontenut li huwa ta' natura falza. B'hekk, il-gvern għandu jwaqqaf skejjel u organizzazzjonijiet f'Malta milli juru dan il-video ħabba n-natura grafika u falza tiegħu.

Żieda fl-Għarfien tal-Eżamijiet Ġenitali

Eżami tal-ġenitali (genital self exam) huwa proċess li wieħed jagħmel biex jiċċekkja għal sinjali u sintomi li jistgħu jindikaw il-preżenza ta' STDs, jew biex isibu xi anormalitajiet li jindikaw problema aktar serja, bħal kancer. L-eżami tal-ġenitali huwa estremament importanti għaliex jgħin biex jiddetermina jekk STD hijiex preżenti jew le, u għalhekk, tinkoraġġixxi individwu biex ifittex assistenza professjonali u jibda t-trattament.

Kull individwu, kemm maskilli kif ukoll femminili, għandu jagħmel dawn l-eżamijiet mill-inqas darba fix-xahar, mill-bidu tal-maturazzjoni sesswali (madwar l-età ta' 15).

Peress li l-eżamijiet tal-ġenitali għandha tendenza li tiġi stigmatizzata, irid ikun hawn aktar għarfien sabiex tiġi enfasizzata l-importanza tat-twettiq tal-eżami. Dan jista' jsir permezz ta':

14. Spjegazzjoni dettaljata dwar kif isiru dawn l-eżamijiet matul il-lezzjoni tal-edukazzjoni sesswali fl-iskejjel sekondarji, kif ukoll fil-GU Clinic.
15. Fuljetti informattivi fil-GU Clinic u faċilitajiet oħra tal-kura tas-saħħa bħal kliniki, spiżeriji, sptarijiet eċċ .
16. Kampanja onlajn dwar l-importanza tal-Eżamijiet tal-Ġenitali. Nissuġġerixxu li dan isir fix-xahar ta' April peress li huwa x-xahar tal-Kuxjenza dwar l-STDs (Ġentri ta' Kontroll u Prevenzjoni tal-Mard).

Saħħa Sesswali

Trattament għas-Saħħa Mentali Relatata mas-Sesswalità

L-orientazzjoni sesswali għandha rwol ewlieni fl-eżistenza u l-funzjoni ta' kull individwu. Barra minn hekk, is-sesswalità spiss tiddefinixxi n-nies u taffettwa wkoll l-attitudnijiet soċjali. Dawn l-attitudnijiet, jekk negattivi, jistgħu jikkontribwixxu għal stigma u jimpedixxu lin-nies milli jgħinuhom ifittxu għajnuna psikoloġika jekk ibatu minn problemi ta' saħħa mentali. Barra minn hekk, minħabba l-istigma assoċjata ma' koppji tal-istess sess, hemm ċans li fit individwi jhossuhom skomdi jistaqsu xi mistoqsijiet li jwassal u jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' mard mentali. Dan jista' jiġi evitat permezz billi:

17. Sessjonijiet ta' pariri għal nies li qed ikollhom diffikultajiet bis-sesswalità tagħhom.
18. L-organizzazzjoni ta' gruppi tal-appoġġ għal dawn iż-żgħażaġħ.
19. Spjegazzjonijiet tal-prattiċi sikuri tal-istess sess fl-iskejjel sekondarji.
20. Minbarra dak kollu, jekk persuna tkun qed issofri minn mard mentali, il-kura ta' kwalità għandha tkun disponibbli skond il-ħtiġijiet tal-pazjent.

Riproduttivita

Sperm Bank

21. Għandha tinfetaħ banka tal-isperma fejn kull mara jkollha d-dritt sabiex jkollha t-tfal mingħajr ebda bżonn li tkun f'relazzjoni. Dan jkun qed inaqqas iċ-ċans li jinxtred aktar mard transmettit sesswalment filwaqt li jkun hemm inqas ċans li l-mara tkun abbużata meta hi tkun determinata li jkollha t-tfal. Bil-bank tal-isperma titnaqqas id-diskriminazzjoni u kulhadd jkun liberu li jkollu t-tfal anki dawk il-persuni b'orjentazzjoni sesswali differenti.
22. Persuna għandha jkollha ċ-ċans li tuża dan is-servizz wara li jkollha analiżi sewwa tal-istat psikoloġiku, soċjali u mediku sabiex jkun assigurat li l-mara tinsab f'sitwazzjoni xierqa u ppreparata.
23. Trid tkun ċara li l-persuna mhux se jkollha l-ebda manteniment min-naħa tad-donatur. Filwaqt li għall-persuni li mhux miżżewġa, m' għandhomx jingħatu l-ebda sussidju tal-ġenituri weħidhom (mhux ic-'children allowance' iżda il-benefiċċji tas-'single mothers') min –naħa tal-gvern, dan għaliex il-wild jkun għażla tal-omm.
24. Kull donatur għandu jiġi eżaminat u preparat b' mod mediku u psikoloġiku għal dak li hu meħtieġ fil-proċess, filwaqt li l-identita' tiegħu għandha dejjem tinżamm kunfidenzjali. Peress li Malta żgħira id-donatur għandu jkollu limitu ta' drabi ta' kemm jista' jiprovdi sperm. Kull wild li jiġi mwelled għandu jgħata kodici speċjali ta' min hu l-missier sabiex tiġi eliminata l- problema ta' inċest.

L-Abort

25. Nemmu li l-abort m'għandux jitqies bħala suġġett taboo. Hemm bżonn li għandu jkun hawn post għal konsultazzjoni u diskussjoni hekk kif kull sena ikun hawn ammont abbondanti ta' tfajliet li jfittxu biex jagħmlu abort fil-pajjiżi ġirien tagħna jew mod illegali li mhux "safe".

L-Iffrizar tal-Embrijuni

26. Nemmu li għandu jkun hemm l-iffriżar tal-embrijuni sabiex titnaqas it-tbatija għall-persuni li jkollhom problema ta' fertilita.
27. Għandhom jiġu meħudha ammont bajdiet u spermi għal kull persuna li tiġi bżonn it-trattament, fejn dawn jiġu fertilizzati. Dawk l-embrijuni li ma jiġux implimentati fil-mara għandhom jiġu iffriżati bl-etika u b'attenzjoni meħtieġa, ħalli f'każ li l-embrijun implimentat ma jirnexxi il-mara jkollha ċ-ċans li terġgħa tipprova mingħajr ma'terġa tgħaddi mit-tbatija li tkun ġa għaddiet minnha.
28. F' kas li l- embrijun implimentat fil-mara jkun ta suċċess u għal diversi raġunijiet ma jkunx possibli li jużaw l-embrijuni l-oħra frizati għandu jkun hemm deċiżżjoni mill-ġenituri involuta sabiex l-embrijuni jiġu meqruda wara ammont taż-żmien jew mgħotija lil koppji oħra li għandhom problemi ta' konċepiment.

IVF

29. Hemm il-bżonn ta' aktar għarfien dwar il-fertilizzazzjoni vitro filwaqt li tiżdied aktar l-għajnuna għall-persuni li għal ċertu raġunijiet jirrikorru għal dan is-servizz.
30. Għandu jkun hemm aktar support psikoloġiku u informazzjoni medika dwar il-proċess.
31. Il-Fertilizzazzjoni vitro għandha ssir bi ħlas sussidjat mil gvern wara li bord maħtur apposta ikun evalwa kas b'kas fuq numru ta' kriterji li iridu jiġu ikkunsidrati għal kull min ikollu bżonn jirrikorri għaliha sabiex b'hekk kulhadd jkun liberu u jkollu ċans siri ġenitur. Għandha ssir bi pjan u preparazzjoni, wara eżamijiet mediċi, psikoloġiċi u soċjali. B'hekk il-Fertilizzazzjoni Vitro tkun tista' tiġi uzata ukoll min persuni li mhumiex miżżewġa. Filwaqt li kull persuna għandha tingħata issupport meħtieġ, il-persuni li mhux miżżewġa, m'għandhomx jingħata l-ebda sussidju tal-ġenituri weħidhom (mhux ic-children allowance' iżda ilbenefiċċji tas-'single mothers') minn naħa tal-gvern, dan għaliex il-wild jkun għażla tal-omm.

Surrogazzjoni

It-terminu 'surrogacy' jista' jiġi deskritt bħala metodu fejn mara issir tqila u twelled t-tarbija ta' koppja jew persuna li tixtieq tarbija. Ħafna mid-drabi dan il-metodu jintagħżel meta jkun hemm ostakli mediċi, bħal abnormalitajiet fl-utru, korrimenti jew meta metodi alternattivi bħall-IVF ma jaħdmux, li ma jhallux lil dak li jkun biex ikollu tarbija b'mezz naturali. Għall-fini tal-proposti t-tip ta' 'surrogacy' li ħa jiġi diskuss huwa 'gestational surrogacy' fejn l-embriju (li huwa kkreat permezz ta' IVF) jiġi impjantat fl-utru tas-'surrogate', li m'għandu l-ebda relazzjoni ġenetika magħha. 'Surrogate' tirreferi għall-mara li tkun qed iġġorr it-tarbija tal-koppja fil-ġuf tagħha għat-term sħiħ tat-tqala.

Id-drittijiet tal-mara tqila u tal-omm bioloġika, li mijiex ħa twelled it-tarbija, għandhom bżonn jiġu żvillupati biex ma jkunx hemm *lacunae* fil-legislatura. L-att ta' surrogacy għandha tkun irregolizzata biex kemm it-tfal kif ukoll il-mara li tkun qegħda iġorr it-tarbija f'ġufha ma jiġux użati għall-skop ingust, kummerċjali jew materjali.

Artiklu 8 tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet Umani hija bbażata fuq żewġ pillari, ir-respett lejn il-ħajja privata u tal-familja u li l-awtorita' m'għandha l-ebda jedd biex tindaħal sakemm ma jkunx hemm kwistjonijiet legali li jitolbu l-attenzjoni fejn l-azzjoni tittieħed għall-interess tas-sigurta' nazzjonali.

32. Abbażi r-rakomandazzjonijiet tal-ECHR (Qorti Ewropeja tad-Drittijiet Umani) għall-każijiet Franciżi, il-pajjiż għandu jirrokonoxxi r-relazzjoni bioloġika bejn t-tarbija u l-koppja/individwal li ma jistgħux jkollhom it-tarbija (li jissejħu 'intended parents')

33. Surrogacy tista' tiġi irrekolata permezz ta' 'pre-birth orders' u kuntratti li jinkitbu qabel l-kunċizzjoni u li jiġu iffirmati minn kull partit involut. L-għan tagħhom hu biex id-drittijiet tal-ġenituri/koppja huma vverifikati, speċjalment la titwieled it-tarbija.

34. Madanakollu, hemm bżonn ta' numru ta' kriterji sabiex il-mara li tkun qed iġorr it-tarbija f'ġufha tkun taf eżatt x'inhu rikjest min-naħa tagħha u min-naħa tal-'intended parents.'

Parteċipanti

Graziella Bonavia

Leon Chetcuti

Denise Grech

JC Fenech

Johnny Marmara

Martina Miggiani

Jennifer Polidano

Samantha Pace Gasan

Gabriella Sutton